

Anonymiserad version

Översättning

C-301/20 – 1

Mål C-58/17

Begäran om förhandsavgörande:

Datum för ingivande:

7 juli 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Oberster Gerichtshof (Österrikes högsta domstol)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

27 maj 2020

Sökande:

UE

HC

Svarande:

Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG

Högsta domstolen har, bakom stängda dörrar, som sista instans [utelämnas] i målet mellan Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG, 6900 Bregenz, [utelämnas] mot 1. Dödsboet efter VJ och 2. UE, [utelämnas] angående motparten i andra hand och HC:s överklagande [utelämnas] av Landesgericht Feldkirchs beslut av den 28 januari 2019, [utelämnas] genom vilket Bezirkgericht Bregenz beslut av den 17 september 2018 fastställdes [utelämnas], fattat följande

Beslut

[Orig. s. 2]

I. I enlighet med artikel 267 FEUF hänskjuts följande tolkningsfrågor till EU-domstolen för förhandsavgörande:

1. Ska artikel 70.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (arvsförordningen) tolkas så, att en kopia av intyget som i strid med denna bestämmelse utfärdats på obestämd tid och som inte har uppgifter om ett förfallodatum är

- a. giltigt på obestämd tid, eller
- b. endast är giltigt under en period av sex månader från datumet för utfärdandet av de bestyrka kopiorna, eller
- c. endast är giltigt under en period av sex månader från ett annat datum, eller
- d. ogiltigt och otjänligt för användning i enlighet med artikel 63 i arvsförordningen?

2. Ska artikel 65.1 jämförd med artikel 69.3 arvsförordningen tolkas så, att verkningarna av intyget inträder till förmån för samtliga personer som upptas som arvinge, testamentstagare, testamentsexekutor eller bouppteckningsman i intyget, innebärande att också den som inte själv ansökt om utfärdandet kan använda intyget i enlighet med artikel 63? [Orig. s. 3]

3. Ska artikel 69 jämförd med artikel 70.3 arvsförordningen tolkas så, att den bestyrkta kopian ska erkännas som legitim om kopian är giltig vid det ursprungliga inlämnandet även om den inte längre är giltig vid tidpunkten för myndighetens beslut, eller utgör denna bestämmelse hinder för nationell rätt som ställer krav på att kopian ska vara giltig även vid tidpunkten för beslutet?

II. [utelämnas] [Vilandeförklaring av målet]

Motivering:

Bakgrund till tvisten

Målet vid den nationella domstolen handlar om Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG:s begäran om utbetalning av en deposition som beslagtogs. Insättaren, det vill säga banken, hade begärt att depositionen bestående av pengar och värdepapper skulle tas i beslag eftersom motparten hade gjort konkurrerande anspråk på depositionen och det var oklart om motpartens anspråk var berättigade.

De beslagtagna värdena får endast lämnas ut på grundval av en gemensam skriftlig ansökan från motparterna eller ett – för närvarande icke existerande – lagakraftvunnet domstolsbeslut.

Den första motparten, som far till den andra motparten, avled den 5 maj 2017. Hans sista bosättning var i Spanien. Arvet fördelades enligt spansk rätt av en spansk notarie.

B. Parternas argument [**Orig. s. 4**]

Sökandena, HC och UE, begär i egenskap av arvingar till sin far gemensamt att de ska utfå depositionen. Som bevis för att de skulle ärva hälften var av kvarlåtenskapen presenterade de en bestyrkt kopia av ett arvsintyg i enlighet med artikel 62 ff. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (arvsförordningen) som utfärdats av en spansk notarie på formulär V i enlighet med Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1329/2014 av den 9 december 2014 om införande av de formulär som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (genomförandeförordningen). Denna officiella handling utfärdades på begäran av HC och det angavs ”på obestämd tid” under rubriken ”giltigt till och med den”. Sökanden i andra hand, UE, har på bilaga IV till formulär V jämte sökanden i första hand uttryckligen angivits som arvinge till hälften.

C. Förfarandet

Förstainstansen avvisade utbetalningsbegäran.

Andrainstansen biföll inte överklagandet. Avslaget grundades på tre huvudargument:

1. Genom en kopia av ett europeiskt arvsintyg kan endast den part som begärt utfärdandet av intyget bevisa sin behörighet, alltså i detta fall den första sökanden.
2. Utfärdandet av ett arvsintyg som är giltigt på obestämd tid står i strid med fristkravet i artikel 70.3 arvsförordningen. Det ska hanteras som ett intyg med en [**Orig. s. 5**] lagenlig giltighetstid på sex månader räknat från och med datumet för utfärdande.
3. Det krävs att fristkravet är uppfyllt såväl vid begäran om utfärdande som vid tidpunkten för förstainstansens beslut för att kopian av arvsintyget ska ha legitimerande effekt.

D. Högsta domstolen ska ta ställning till överklagandet.

Utbetalningen av depositionen i det aktuella målet kan enligt österrikisk rätt (ett lagakraftvunnet beslut om godkännande av depositionen) endast beviljas genom en gemensam skriftlig begäran från båda motparterna. I det nationella förfarandet

är det avgörande om den åberopade kopian av ett europeiskt arvsintyg ensam är tillräcklig för att bevisa den första motpartens arvingars legitimitet.

Högsta domstolen beslutar att vilandeförklara målet och att hänskjuta frågor som rör tolkningen av unionsrätten och som är nödvändiga för att avgöra tvisten till EU-domstolen.

E. Tillämpliga bestämmelser

Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (arvsförordningen).

I förevarande fall är särskilt följande bestämmelse i arvsförordningen av betydelse: **[Orig. s. 6]**

”Artikel 63

Arvsintygets syfte

(...)

2. Arvsintyget får i synnerhet användas för att visa en eller flera av följande omständigheter:

a) | Ställningen och/eller rättigheterna för varje arvinge eller i förekommande fall varje testamentstagare som anges i arvsintyget liksom deras respektive arvslott; (...)

Artikel 65

Ansökan om arvsintyg

1. Arvsintyg ska utfärdas efter ansökan från en sådan person som avses i artikel 63.1 (nedan kallad sökanden). (...)

Artikel 69

Arvsintygets rättsverkningar

1. Arvsintyget ska ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Det ska antas att arvsintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den person som i arvsintyget anges som arvinge, testamentstagare, testamentsexekutor eller boutredningsman ska antas ha den

ställning som anges i arvsintyget och/eller vara innehavare av de rättigheter eller befogenheter som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget. **[Orig. s. 7]**

3. Varje person som utifrån den information som ges i arvsintyget gör betalningar eller överlåter egendom till en person som i arvsintyget anges som bemyndigad att ta emot betalning eller egendom ska anses ha gjort transaktioner med en person som är bemyndigad att ta emot betalning eller egendom, såvida inte personen insåg att innehållet i arvsintyget var felaktigt eller inte har kännedom om sådana felaktigheter på grund av grov oaktsamhet....

Artikel 70

Bestyrkta kopior av arvsintyget

(...)

3. De bestyrkta kopior som utfärdas ska vara giltiga under en begränsad period på sex månader, vilket ska anges med förfalldatum på den bestyrkta kopian. I vederbörligen motiverade undantagsfall får den utfärdande myndigheten, genom undantag, besluta att giltighetstiden ska förlängas. Så snart som denna period har löpt ut ska varje person som innehar en bestyrkt kopia för att kunna använda arvsintyget för de ändamål som anges i artikel 63 ansöka om en förlängning av giltighetstiden för den bestyrkta kopian eller begära en ny bestyrkt kopia från den utfärdande myndigheten.”

F. Skälen för att begära förhandsavgörande

1. Fråga 1:

Efter utfärdande av ett europeiskt arvsintyg förvaras originalet hos den utfärdande myndigheten. Sökanden erhåller bestyrkta kopior som utfärdas i enlighet med formulär V bilaga 5 genomförandeförordningen. På första sidan av formuläret finns en inledande anmärkning att formuläret är giltigt till och med det **[Orig. s. 8]** datum som angetts i motsvarande fält i slutet av formuläret.

På grund av ordalydelsen i artikel 70.3 arvsförordningen kan det antas att kopian av det europeiska arvsintyget endast är giltigt inom den angivna giltighetsperioden [utelämnas]. Den europeiska lagstiftaren ville uppenbart säkerställa att den utfärdande myndigheten alltid har kontroll över de cirkulerande arvsintygen och att rättsväsendet endast presenteras bestyrkta kopior som är tidsmässigt begränsade. Syftet med begränsningen av kopior var att undvika att kopior cirkulerar som inte längre motsvarar det arvsintyg som förvaras hos den utfärdande myndigheten, det väl säga kopior som återger oriktiga förhållanden eller som är ogiltiga [utelämnas].

Arvsförordningen öppnar inte i något fall upp för kopior av europeiska arvsintyg som, precis som i det aktuella fallet, är tidsmässigt obegränsade.

Rättspraxis har hittills såvitt kan överblickas inte besvarat frågan vad angivandet av en tidsmässig obegränsad giltighetsperiod har för verkningar för kopian av ett europeiskt arvsintyg.

Det är möjligt att förstå utfärdandet av en obegränsad giltighetstid genom den utfärdande myndigheten som ett tillåtet specialfall av förlängning i enlighet med artikel 70.3 arvsförordningen. [**Orig. s. 9**]

Ordalydelsen av bestämmelsen kan dock också innebära att ett sådant intyg får en begränsad giltighetstid uppgående till den lagenliga maximalt tillåtna sexmånadersperioden. Då uppkommer frågan från vilket datum fristen ska börja räknas från.

Slutligen finns också möjligheten att en kopia av ett arvsintyg som ställts ut för en obegränsad tidsperiod inte uppfyller kraven i enlighet med artikel 70.3 och på grund av denna brist inte är giltigt.

2. Fråga 2:

Europeiska arvsintyg är enligt artikel 63.1 arvsförordningen avsedda för arvingar som behöver åberopa sin ställning eller utöva sina rättigheter som arvingar i en annan medlemsstat. Intyget utfärdas på begäran av en person som omnämns i artikel 63.1 av behörig myndighet.

I enlighet med artikel 69.1 och 2 arvsförordningen ska arvsintyget ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande. Det ska antas att arvsintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det.

Det antas särskilt att den person som i arvsintyget anges som arvinge ska antas ha den ställning som anges i arvsintyget och/eller vara innehavare av de rättigheter eller befogenheter som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget. Enligt skäl 71 arvsförordningen [**Orig. s. 10**] bör arvsintyget ha samma verkan i samtliga medlemsstater. Det bör inte vara en exekutionstitel i sig men det bör ha bevisvärde och det bör förutsättas att det på korrekt sätt anger vad som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på specifika delar, såsom den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap.

Arvsförordningen reglerar inte uttryckligen frågan om en begäran om utfärdande av ett europeiskt arvsintyg endast kan göras genom en av flera behöriga arvingar och om arvsintyget i så fall endast har verkningar för denna person eller om andra

namngivna personer också kan bevisa sin rättsställning i ett förfarande genom arvsintyget.

I litteraturen förespråkas ett tillåtande av en självständig ansökan mot bakgrund av artikel 65.1 arvsförordningen och de behöriga sökandenas olika behov.

Beträffande frågan om de legitimerande verkningarna av intyget sträcker sig till varje namngiven person utöver sökanden är den övervägande uppfattningen i litteraturen, utan närmare förklaring, att den som är behörig att göra en ansökan (med undantag från testamentsexekutor och boutredningsman) endast kan begära ett intyg som bekräftar sin egen rättsställning [utelämnas]. Artikel 70 arvsförordningen utgår dock från att även andra personer än **[Orig. s. 11]** den som gör en ansökan kan ha ett berättigat intresse av utfärdandet av en kopia. Om de andra personerna också omfattas av verkningarna som avses i artikel 69.3 arvsförordningen, även om de inte själva begär ett utfärdande av kopian, har inte entydigt besvarats. Att tänka på är även att de personer som inte gjort en ansökan regelmässigt inte har möjlighet att delta i utfärdandeförfarandet.

3. Fråga 3:

Frågan om eventuella efterverkningar av en bestyrkt kopia av ett europeiskt arvsintyg efter utgången av den angivna giltighetsperioden har särskilt betydelse när en giltig kopia åberopas men myndigheten inte meddelar sitt beslut inom giltighetsfristen och den åberopande parten inte har inflytande över tidsutdräkten i beslutsprocessen.

Såväl åsikten att det är tillräckligt för legitimiteten av det europeiska arvsintyget att kopian vid begäran om utfärdandet fortfarande var giltig som åsikten att fristen inte får ha överskridits vid beslutstillfället företräds. Även i rättspraxis företräds båda uppfattningarna. Högsta domstolen har hittills i tre avgöranden [utelämnas] ansett att det är tillräckligt att arvsintyget är giltigt vid tidpunkten för ansökan. Dessa avgöranden handlade om fast egendom och avgjordes med särskilda österrikiska processuella bestämmelser.

I Tyskland däremot har Kammergericht Berlin **[Orig. s. 12]** [utelämnas] nyligen kommit fram till att arvsintyget måste vara giltigt även vid införandet i fastighetsregistret. Den kontrollfunktion som uppnås genom fristbestämmandet i en kopia av ett arvsintyg går förlorad ifall det hade gått att registrera fast egendom i fastighetsregistret även efter att fristen gått ut.

Vid detta motsägelsefulla utgångsläge uppstår den huvudsakliga frågan om problemet med utgången av giltigheten av den bestyrkta kopian av ett arvsintyg under tiden ett förfarande pågår kan lösas autonomt enligt unionslagstiftningen eller om bedömningen ska göras enligt nationell rätt, så länge tillämpningen inte påverkar den praktiska giltigheten av förordningen.

4. [utelämnas] [nationellt förfarande]

Högsta domstolen,

Wien den 27 maj 2020

[utelämnas]

ARBETSDOKUMENT